Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 23 november 2023
Omgevingsvisie
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer K. van Willigen
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-VVD-D66-ChristenUnie/SGP-Gorcum Actief
Portefeuillehouder:	de heer F. Polatli
Ambtelijk:	mevrouw C. Meijer, de heer M. Snel
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Omgevingsvisie

De ter inzagelegging van de omgevingsvisie is afgerond. Er zijn 13 zienswijzen ingediend. In de Nota van Beantwoording is het voorstel voor beantwoording hiervan opgenomen. In een aantal gevallen leiden de zienswijzen tot een wijziging/aanvulling van de omgevingsvisie. Bij de stukken is de aangepaste visie gevoegd (een versie met wijzigingen gemarkeerd en een schone versie). De Nota van Beantwoording en de aangepaste omgevingsvisie liggen ter besluitvorming voor.
In de I&O bijeenkomst worden de zienswijze en de afhandeling hiervan aan de raad gepresenteerd. Ook wordt een tweetal casussen besproken aan de hand waarvan de raad zelf aan de slag gaat met de omgevingsvisie (korte duiding casus, daarna krijgt de raad enkele minuten om zelf of in gesprek met elkaar te bekijken hoe de casus bezien moet worden in het licht van de omgevingsvisie. Dit wordt daarna plenair besproken).

Wethouder Polatli leidt het onderwerp in. De gewijzigde omgevingsvisie Gorinchem 2050 (Stad in Balans) is aan de raad voorgelegd, alsmede de nota van zienswijzen. Op 7 december volgt de B&A sessie zodat de omgevingsvisie op 19 december vastgesteld kan worden. De zienswijzen hebben op onderdelen geleid tot aanpassingen. Voorts zijn ambtshalve twee wijzigingen doorgevoerd op het gebied van klimaatadaptatie en erfgoed.

Mevrouw Meijer verzorgt een presentatie. De omgevingsvisie is het hoogste instrument. Hierin worden de ambities en doelen tot aan 2050 vastgelegd. Dit geeft antwoord op het wat, niet op het hoe. Nadat de omgevingsvisie is vastgesteld volgt een uitwerking in programma's en gebiedspaspoorten die landen in het omgevingsplan wat ook met ingang van 1 januari 2024 van kracht wordt. Een deel van de zienswijzen heeft niet geleid tot aanpassingen, deze zien veelal toe op een verder uitwerkingsniveau en worden straks betrokken bij de uitwerking van de gebiedspaspoorten. Bij de zienswijzen die tot aanpassing hebben geleid is de aanpassing gearceerd weergegeven. Erfgoed is aangemerkt als onderbelicht onderwerp. Gekeken is of er voldoende zaken in de visie zijn opgenomen die haakjes bieden om het programma erfgoed verder uit te kunnen werken passend binnen de kaders van de omgevingsvisie. Een vierde ambitie is niet geformuleerd, één en ander is ondergebracht in de al opgenomen hoofdstukken. Opgemerkt is dat erfgoed niet dermate belemmerend mag zijn dat er geen ruimte voor ontwikkeling meer is. Verzocht is om de blauwe structuren van de stad (water) nadrukkelijker toe te voegen en meer aandacht voor grondwater en drinkwaterkwaliteit. Dit is op een aantal punten opgenomen.

Verzocht is om bij elke woningbouwontwikkeling 30% sociale huurwoningen op te nemen. Opgenomen is dat er altijd voldoende aandacht voor sociale huur moet zijn. Per ontwikkeling wordt naar de behoefte gekeken. Uitgangspunt voor de omgevingsvisie is een evenwichtigere verdeling van sociale huurwoningen over de stad. Klimaatadaptatie is ambtelijk toegevoegd. In Gorinchem Noord moet gestreefd worden naar voldoende bedrijvigheid en er is gevraagd om aandacht voor de functiemenging van bedrijven en scholen. De Lingewijk kwam niet goed terug in het kaartmateriaal, dit is aangepast. Verzocht is om voldoende rekening te houden met het spoor op het moment dat daar bouwplannen gerealiseerd worden.
Zij vervolgt met de zienswijzen die niet tot aanpassing hebben geleid en somt deze vervolgens op. Deze zaken zijn absoluut van belang voor de gebiedspaspoorten die worden opgesteld.

De voorzitter biedt gelegenheid om vragen te stellen naar aanleiding van de presentatie.

De heer Oostrum wijst op enkele slordigheden in het stuk en de leesbaarheid die wordt bemoeilijkt door kolommen en tabellen waardoor zijn mening enigszins werd beïnvloed. In het voorwoord staat dat ook de zachte kant (sport, welzijn, cultuur) wordt belicht, hij heeft hier nauwelijks iets van teruggezien in het stuk en dat is jammer.

De voorzitter veronderstelt dat de griffie de opmerking over de leesbaarheid heeft gehoord en stelt voor om dit ook aan de orde te stellen in de agendacommissie.

Mevrouw Meijer geeft aan dat het gaat om de zachte kant daar waar dit de fysieke leefomgeving raakt. De vroegere structuurvisies gingen alleen over de fysieke kant waarbij nu integraal delen bijgenomen moeten worden. Het vergt tijd om dit goed te doorgronden. Hoe kan de verbinding tussen inwoners bevorderd worden in de fysieke leefomgeving vertaald naar voorzieningen in de openbare ruimte.

De heer Oostrum hoopt dat bij de gebiedspaspoorten echt aandacht aan de niet fysieke omgeving gegeven wordt.

De heer Tekir sluit aan bij de opmerking over slordigheden. Op pagina 78 en 117 staan vraagtekens waar nog iets ingevuld moet worden. Bij de kaarten en legenda blijft het onduidelijk wat de termen inhouden. Als voorbeeld noemt hij levendig stedelijk wonen en stedelijke vernieuwing waarbij hij de definitie mist. De omgevingsvisie is een vrij cruciale stap die de gemeente zet waaraan de plannen in de komende jaren getoetst worden. Keuzes moeten bijvoorbeeld op het inwoneraantal gebaseerd worden, zoals de woningvoorraad die wordt nagestreefd, het aantal banen in 2050. Hij vraagt hoe wordt ingespeeld op gebiedspaspoorten als deze vergezichten er nog niet zijn. Hij verzoekt om verduidelijking en informeert naar de fundamentele keuzes die worden gemaakt (of is het een doorvertaling van GO!2030 en de ruimtelijke plannen die er al liggen).
In zienswijze 7 wordt gepleit voor het toevoegen van woningen in Gorinchem Noord. Hij is benieuwd naar de woningbouwpotentie daar in het geval daarvoor gekozen wordt omdat het gaat om een stap die nu voor de komende 27 jaar wordt gezet.

Mevrouw Meijer antwoordt met betrekking tot de definities dat aangegeven wordt op welke plekken een aantal zaken verandert; waar woningbouw toegevoegd wordt, waar het gemixt een woon-werkmilieu zou kunnen zijn. De wijze waarop en wat dit precies inhoudt volgt in het verdere uitwerkingsniveau van een gebiedspaspoort. Dit kan vervolgens wel leiden tot een periodieke aanpassing van de omgevingsvisie (aangevuld of aangescherpt). Er wordt nu nog geen voorschot genomen.

De heer Tekir merkt op dat deze termen wel worden opgenomen; in West levendig stedelijk wonen, in andere gebieden stedelijk wonen. Hij wil het verschil begrijpen.

Mevrouw Meijer vervolgt dat gekeken kan worden naar een specifieke duiding. Zij kan zich voorstellen dat levendig stedelijk wonen een menging van voorzieningen en wonen betreft. Bij stedelijk wonen gaat het sec om een woonmilieu. Dit is als zodanig aangegeven op de kaarten, maar niet van een nader uitwerkingsniveau voorzien. Desgevraagd geeft zij aan dat zij de potentie voor woningbouw in Gorinchem Noord niet kan duiden. Er is voortgebouwd op wat er al aan ambities ligt waarbij woningbouw in Noord geen belangrijk onderdeel is in tegenstelling tot de vleugels van de stad. Het inwoneraantal is bewust niet gedefinieerd. Gorinchem wil een bepaald voorzieningenniveau overeind houden waarvoor een bepaald inwoneraantal nodig is.

De heer Tekir verzoekt schriftelijk aan te geven wat er in technische zin mogelijk is zodat hij een goede afweging kan maken.

Wethouder Polatli verduidelijkt dat de omgevingsvisie geen gebiedspaspoort is, maar bedoeld als haakje. Gorinchem Noord is vooral bedoeld voor werken.

De heer Tekir vervolgt dat de keuze duidelijk is voor hem, maar hij is benieuwd naar de potentie als er toch een andere keuze gemaakt wordt.

Wethouder Polatli zegt schriftelijke beantwoording toe.

Mevrouw Van Oversteeg refereert aan het in augustus toegezegde overzicht aangaande de nieuwe aspecten en de bestendiging van bestaand beleid. In de presentatie is voornamelijk ingegaan op de zienswijzen. Zij zou het prettig vinden als er aan het abstractieniveau wat meer inkleuring gegeven wordt. De financiering van station Noord is geschrapt. Zij informeert hoe met deze ambitie omgegaan wordt. De visie heeft een reikwijdte tot 2050. Zij begrijpt dat woningbouw nu niet wordt opgenomen, maar informeert naar de tijdspanne als dit in de toekomst toch gewenst wordt.

Mevrouw Meijer gaat na hoe het staat met het toegezegde overzicht. Voor station Noord is een andere keuze gemaakt nadat de visie ter inzage is gelegd en daarom is de visie niet aangepast. De financiën zijn er op dit moment niet, maar wellicht wel op de langere termijn. Als de gebiedspaspoorten afgerond zijn, wordt gekeken of de omgevingsvisie aangepast moet worden. Er is nu nog geen harde deadline.

De heer Krol begrijpt dat de visie een levend document is, aanpassingen volgen na afronding van de gebiedspaspoorten (2028-2029). Hij kan zich voorstellen dat er politiek gezien wensen tot aanpassing volgen, bijvoorbeeld op het moment dat een nieuw college aantreedt. Hij vraagt of de raad kan bepalen hoe vaak de omgevingsvisie ter discussie gesteld wordt.

De heer Snel antwoordt dat de wetgever voorstelt om de visie elke vier jaar tegen het licht te houden, maar intern zijn hier nog geen afspraken over gemaakt. Persoonlijk adviseert hij om de vier jaar van een raadsperiode aan te houden.

De heer Schefferlie vraagt waarom het toegezegde overzicht er nog niet is. Het is lastig om te bepalen waar iets te kiezen valt op visionair niveau. Hij vindt het jammer dat er niet meer keuzes zijn voorgelegd aan de raad. Voorts heeft hij vraagtekens bij de keuze voor erfgoed aangezien Gorinchem is verkozen tot mooiste vestingstad. Erfgoed moet de plek krijgen die het verdient. De oorsprong van de Omgevingswet ligt in het fysieke domein, maar dit raakt overal aan het integrale karakter en de samenhang. Hij vraagt of er qua zorg een visie gemaakt kan worden die bij de huidige tijd hoort. Gorinchem is uit haar jasje gegroeid waardoor hij een visie over de schaal van Gorinchem in de toekomst had verwacht en hoe dit zich verhoudt tot de buurgemeenten. Afsluitend vraagt hij wat natuur inclusieve stad inhoudt.

Wethouder Polatli reageert aangaande erfgoed dat die inclusief de zachte kant is en het immateriële om het DNA en de cultuur van de stad beter te kunnen duiden en geeft aan dat hiermee flink aan de slag gegaan kan worden.

De heer Schefferlie concludeert dat in relatie tot de vesting steeds het hele document doorzocht moet worden. Vanwege het B&A element in de vraag is de uitleg begrijpelijk en onbegrijpelijk tegelijkertijd.

Mevrouw Meijer vult aan dat er na de vaststelling van de visie een programma over erfgoed wordt uitgewerkt en dit wordt ook een thema in het omgevingsplan. Zij herhaalt dat het vervelend is dat het toegezegde overzicht nog niet gereed is.

De heer Schefferlie wijst op participatie en de visie op de stad die er al lag. Dit wordt nu doorgetrokken naar 2050 en toegespitst op de Omgevingswet en daarom is het van belang om kennis te nemen van de vernieuwingen en welke afwegingen daarbij zijn gemaakt.

Wethouder Polatli antwoordt dat de nieuwe zaken zijn geduid in de zienswijzen.

De heer Schefferlie benadrukt dat het niet om de zienswijzen gaat. In de I&O wordt informatie verstrekt op basis waarvan de raad het gesprek voert in de B&A. De informatie is onvolledig.

Mevrouw Meijer vervolgt dat voor zorg een eerste aanzet is gedaan om het integraler te maken. Dit wordt nog nader uitgewerkt in de gebiedspaspoorten en wordt bij de herijking van de omgevingsvisie doorgevoerd. De schaal ten opzichte van de omgeving; er is nu alleen gekeken naar de ambitie van de visie, dit lijkt genoeg te doen voor de invulling voor de eerstkomende jaren. Ook voor natuur inclusieve stad is geen heldere definitie gegeven. Aangegeven is dat de groenstructuren in de stad versterkt dan wel behouden moeten worden en meer groen in de stad waardoor de biodiversiteit verbetert. Ook dat behoeft verdere uitwerking.

De heer Schefferlie is van mening dat het eigenlijk een weinig zeggende term is.

De heer Roeland merkt op dat er nog wordt gewerkt aan een strategie voor klimaatadaptatie waarvan de uitkomsten nog volgen.

De heer Schefferlie vervolgt dat deze term vetgedrukt wordt aangegeven in de hoofdlijnen waardoor hij wil begrijpen wat hiermee wordt bedoeld.

De voorzitter constateert dat er verder geen vragen zijn en verzoekt mevrouw Meijer om de casussen te delen die vanwege gebrek aan tijd niet meer behandeld kunnen worden.

Mevrouw Meijer geeft aan dat het om de volgende twee initiatieven gaat: zonnepanelen in de binnenstad en een bioscoop aan de Schelluinsestraat. Beide initiatieven zijn naast de vier onderdelen gelegd: het Gorcums DNA, de opgaven richting 2050, de strategische ambities en de ruimtelijke basisstructuur en vervolgens is weergegeven of het initiatief past binnen de kaders of niet.

De heer Schefferlie denkt dat het eerste voorbeeld eigenlijk een bewijs is van hoezeer het hoofdstuk en de criteria over erfgoed gemist wordt in het afwegingskader.

Mevrouw Meijer herhaalt dat het programma nog nader uitgewerkt wordt en bevestigt dat er nog wat ontbreekt over erfgoed in de omgevingsvisie. In overleg met de beleidsadviseur erfgoed is op een aantal punten wat toegevoegd.

De heer Krol merkt op dat op het moment dat de thema’s binnenstad en erfgoed uitgewerkt zijn er een concretere uitwerking ligt waaraan getoetst kan worden. Hij begrijpt de onvrede,

maar de implementatie van de Omgevingswet is een grote opgave. Over een paar jaar liggen er documenten waarmee dit soort vraagstukken makkelijker aangepakt kunnen worden.

De heer Van Veen wijst op de Erfgoedcommissie die gevraagd en ongevraagd advies kan geven.

Mevrouw Meijer antwoordt dat de commissie heeft aangegeven in een advies aan het college dat zij graag ziet dat het erfgoed beter wordt opgenomen in de omgevingsvisie. De commissie wordt betrokken bij de uitwerking van het programma over erfgoed.

Toezeggingen

- De voorzitter geeft aan dat toegezegd is dat de wethouder de raad schriftelijk informeert over de potentie van woningbouw in Gorinchem Noord
- en dat het in augustus toegezegde overzicht van wijzigingen en de visie van het college daarop aan de raad wordt verstrekt voor de B&A van 7 december a.s.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.